

Handläggare
Jenny Ahlberg
Telefon: 08-508 28 858**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2025-02-18, p. 8

Handlingsplan för arbete mot rasism

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2024/1035

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart.

Sammanfattning

Handlingsplan mot rasism är kopplad till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet).

Syftet med handlingsplanen är att stärka och utveckla Stockholms stads arbete mot rasism. Arbetet mot rasism ska vara en del av det systematiska arbetet för att säkerställa stockholmarnas tillgång till de mänskliga rättigheterna och bidra till att ojämlikheten minskar i enlighet med hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Målet är att Stockholms stads verksamheter ska vara fria från alla former av rasism.

I handlingsplanen är följande tre utvecklingsområden för arbetet mot rasism identifierade:

- Öka kunskapen om rasism och diskriminering
- Motverka att barn och unga utsätts för rasism
- Stärka samverkan med civilsamhället i arbetet mot rasism

Inom varje utvecklingsområde specificeras aktiviteter för att stärka arbetet mot rasism.

Miljöförvaltningen anser att handlingsplanen mot rasism är väl genomarbetad och ger en tydlig vägledning för stadens arbete mot rasism. Förvaltningen konstaterar att nämndernas och bolagsstyrelsernas möjligheter att identifiera aktiviteter inom de olika utvecklingsområdena kommer att skilja sig åt baserat på verksamhetens inriktning. Det är därför viktigt att nämnder och bolagsstyrelser själva kan identifiera och formulera de aktiviteter som ger bäst effekt kopplat till den egna verksamheten.

Förvaltningen ser positivt på att kommunstyrelsen ska stötta nämnder och bolagsstyrelser med kunskapsunderlag, kompetenshöjande insatser samt stadsövergripande nätverk.

Bakgrund

Stadens arbete mot rasism ska vara en naturlig del i arbetet för alla människors lika värde samt att uppnå FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030. Kommuner svarar för en stor del av de samhällsuppgifter som direkt berör de enskilda invånarna och därmed har stor betydelse för arbetet mot rasism.

Handlingsplanen utgår från de fokusområden som identifierats i Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna, dvs. *kunskap och information, välfärd och service* samt *delaktighet och inflytande*.

Handlingsplanen riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser och utgår från områden som staden har rådighet över såsom utbildning, arbetsmarknad, idrott, kultur, bostäder och socialtjänst.

Stockholms stad har tagit flera initiativ till insatser med ett antirasistiskt syfte och det arbete mot rasism som redan pågår i stadens verksamheter ska fortsatt utvecklas och tas om hand.

Handlingsplanen bygger vidare på den kunskap och de insatser som genomförts och förstärker arbetet med ytterligare insatser som ska bidra till stadens arbete med att motverka rasism.

Ärendet

Syftet med handlingsplanen är att stärka och utveckla Stockholms stads arbete mot rasism. Målet är att Stockholms stads verksamheter ska vara fria från alla former av rasism.

Handlingsplanen tar upp alla former av rasism med särskilt fokus på:

- Afrofobi – rasism, diskriminering och hatbrott mot afrikaner och människor av afrikansk härkomst
- Antisemitism – hat och fientlighet mot judar
- Antiziganism – diskriminering, förtryck och förakt mot romer
- Islamofobi – fördomar om och fientlighet mot islam och muslimer
- Rasism mot samer – hat och förtryck mot samer

Genomförande

Nämnder och bolagsstyrelser ska integrera arbetet mot rasism i ordinarie verksamhet och det ska följas upp under budgetmål 3.7 *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt*. I samband med verksamhetsplaneringen ska det formuleras mål och aktiviteter med utgångspunkt i handlingsplanen och stadens budget. I den mån det finns beprövade

metoder ska insatserna vara evidensbaserade. Vid behov ska nya arbetssätt och metoder utvecklas i nära samarbete med forskningen. Det ska säkerställas att kunskap om stockholmarnas upplevelser av rasism samlas in och används i utvecklingsarbetet.

Nämnder och bolagsstyrelser förväntas samverka både inom staden och med civilsamhället, akademien, övrig offentlig sektor och näringslivet. Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet bland annat genom ett stadsövergripande nätverk för mänskliga rättigheter samt stöttar nämnder och bolagsstyrelser med kunskapsunderlag och andra kunskapshöjande insatser.

I handlingsplanen framgår att den modell som stadsledningskontoret tagit fram för att beskriva stegen i arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna även kan appliceras på arbetet mot rasism.

Identifierade utvecklingsområden

I handlingsplanen är tre utvecklingsområden för att arbetet mot rasism identifierade. Inom varje utvecklingsområde specificeras aktiviteter för att stärka arbetet mot rasism.

1. Öka kunskapen om rasism och diskriminering

Det här utvecklingsområdet svarar mot MR-programmets fokusområde *kunskap och information*.

I handlingsplanen lyfts behov av utbildningsinsatser samt kunskapsinsamling för att öka kunskapen om upplevelser av rasism, diskriminering och hatbrott i stadens verksamheter. Utbildningsinsatser riktade mot stadens medarbetare ska kombineras med att öka medvetenheten hos chefer och medarbetare om hur de ska agera och rapportera vid incidenter rörande rasism i stadens verksamheter. Kommunstyrelsen ska i samarbete med berörda nämnder se över hur metoder kan utvecklas för att kunna följa och mäta upplevelser av olika former av rasism, diskriminering och hatbrott.

I nämndernas och bolagsstyrelser verksamhetsplanering ska det formuleras mål och aktiviteter som ska bidra till att öka kunskapen om alla former av rasism och diskriminering. Kommunstyrelsen ska bidra med kunskapsunderlag och övergripande stödmaterial.

2. Motverka att barn och unga utsätts för rasism

Det här utvecklingsområdet syftar till att särskilt belysa barns utsatthet för rasism och åtgärder som motverkar det.

Utvecklingsområdet svarar mot MR-programmets samtliga fokusområden: *kunskap och information, välfärd och service* samt *delaktighet och inflytande*.

Att barn och unga känner sig trygga i stadens fysiska verksamhet och digitala plattformar lyfts fram som prioriterat. I handlings-

planen tydliggörs att det behövs ett systematiskt arbete där barn själva deltar. Skolors och förskolors systematiska, förebyggande arbete utifrån skollagen och läroplanen är en nyckel för att stärka barns möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda i skolmiljöer.

I nämndernas och bolagsstyrelser verksamhetsplanering ska det formuleras mål och aktiviteter som ska motverka att barn och unga utsätts för rasism samt i detta särskilt identifiera åtgärder för att motverka afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer.

3. Stärka samverkan med civilsamhället i arbetet mot rasism

Det här utvecklingsområdet svarar mot MR-programmets fokusområde om *delaktighet och inflytande* samt berör även området *kunskap och information*.

Samverkan med civilsamhället är en förutsättning för att motverka rasism och diskriminering. Det tydliggörs att staden ska fortsätta samverka med civilsamhällets aktörer samt att utvecklingen av antirasistiska insatser ska vara en del av arbetet när staden och civilsamhället tillsammans löser samhällsutmaningar.

Rådsstrukturerna för Agenda 2030 och råd för nationella minoriteters rättigheter lyfts fram som viktiga plattformar i stadens arbete mot rasism.

Enligt handlingsplanen ska nämnder och bolagsstyrelser, i samband med verksamhetsplaneringen, formulera egna mål och aktiviteter för att stärka samverkan med civilsamhället i arbetet mot rasism. Utvecklingsarbetet ska ske i samråd med och i samarbete med civilsamhällesorganisationer. Staden ska inrätta en referensgrupp för samverkan med civilsamhället och andra aktörer i arbetet mot rasism.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen Verksamhetsstöd på Miljöförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen anser att förslaget till handlingsplan för arbete mot rasism är väl genomarbetat. De tre utvecklingsområdena som identifieras medför en tydlig vägledning och riktning för stadens arbete mot rasism.

Miljöförvaltningen konstaterar att nämndernas och bolagsstyrelsernas möjligheter att identifiera aktiviteter inom de olika utvecklingsområdena kommer att skilja sig åt baserat på verksamhetens inriktning. Det är därför viktigt att nämnder och bolagsstyrelser själva kan identifiera och formulera de aktiviteter som ger bäst effekt kopplat till den egna verksamheten.

Förvaltningen ser positivt på att kommunstyrelsen ska stötta nämnder och bolagsstyrelser med kunskapsunderlag, kompetenshöjande insatser samt stadsövergripande nätverk för mänskliga rättigheter. Dessa insatser kan vara betydelsefulla och ge vägledning i förvaltningars och bolags arbete med att utveckla nya arbetssätt och metoder.

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Mikael Nyberg
Avdelningschef
Miljöförvaltningen

Bilagor

1. Handlingsplan för arbete mot rasism
2. Tjänsteutlåtande Handlingsplan för arbete mot rasism